

SPREEKRECHT

Hans Boer

Vereniging Nieuwe Politiek

De Vereniging Nieuwe Politiek ziet mogelijkheden voor verbetering van inwonerparticipatie tijdens bijeenkomsten van de gemeenteraad. Momenteel is het enkel mogelijk om in te spreken over agendapunten op de eerstvolgende raadsvergadering. Dit inspreken is enkel mogelijk op de laatste raadsbijeenkomst voorafgaand aan deze besluitvormende raadsvergadering. Wij pleiten ervoor om, zoals ook in Best gebruikelijk is, ook in eerdere fasen (d.w.z. als sprake is van beeldvorming of richtinggevende debatten) altijd gelegenheid te geven voor inbreng van inwoners, verenigingen en organisaties. Door gebruik te maken van het Oirschots Podium wil ik graag met u hierover in contact komen.

Hoofdstuk 1: Artikel 44 Reglement van Orde Oirschot versus Best

Hoofdstuk 2: Informatie aan burgers Gemeente Best

Hoofdstuk 3: Extra hoofdstuk Best insprekrecht Raadsavonden

Hoofdstuk 4: Conclusies

Hoofdstuk 5: Aanbevelingen

HOOFDSTUK 1: Artikel 44 Oirschot versus Best

Onderstaand een overzicht van de mogelijkheden tot inspreken conform artikel 44 van het Reglement van Orde met in het **rood** de eventuele afwijkingen daarop in relatie tot de Gemeente Best.

Artikel 44 Spreekrecht (Oirschot) met in het **rood** de verwijzing naar Best

- **1.**Tijdens een raadsbijeenkomst voorafgaand aan een raadsvergadering vindt een inspraakronde plaats. Inwoners en organisaties uit Oirschot kunnen gedurende maximaal dertig minuten het woord voeren over geagendeerde onderwerpen.

Artikel 3.9 – Spreekrecht (Best)

- **1.**Na de opening van de reguliere vergadering (noot: hiermee bedoelt men de besluitvormende raadsvergadering) van de raad kunnen inwoners en belanghebbenden gezamenlijk gedurende dertig minuten het woord voeren over geagendeerde onderwerpen.
- **DIT ARTIKEL 3.9 VAN BEST GELDT VOOR DE BESLUITVORMENDE RAADSVERGADERINGEN WAAR OIRSCHOT GEEN SPREEKRECHT TOESTAAT.**
- **2.**Het woord kan niet gevoerd worden over: (**Best: identiek**)
 - **a.** De vaststelling van de agenda, de vaststelling van verslagen en ingekomen stukken;
 - **b.** Een besluit van het gemeentebestuur waartegen bezwaar of beroep op de rechter openstaat of heeft opengestaan;
 - **c.** Benoemingen, keuzen, voordrachten of aanbevelingen van personen;
 - **d.** Een aangelegenheid waar een klacht ex artikel 9:1 van de Algemene wet bestuursrecht kan of kon worden ingediend;
- **3.**In overleg met de griffier en na goedkeuring van de voorzitter kunnen inwoners petitie aanbieden en inspreken over inwonersinitiatieven. (**Best: identiek**)
- **4.**Degene die van het spreekrecht gebruik wil maken, meldt dit ten minste 24 uur (**Best: 12 uur**) voor aanvang van de vergadering aan de griffier. Hij vermeldt daarbij zijn naam en contactgegevens en het onderwerp waarover hij het woord wil voeren.
- **5.**De voorzitter geeft het woord op volgorde van aanmelding. De voorzitter kan van de volgorde afwijken als dit in het belang is van de orde van de vergadering. (**Best: identiek**)

- **6.**Elke spreker krijgt maximaal vijf minuten het woord. De voorzitter verdeelt de spreektijd evenredig over de sprekers als er meer dan zes sprekers zijn. De voorzitter kan in bijzondere gevallen afwijken van de maximale lengte van de spreektijd. **Toevoeging Best: Het is niet toegestaan presentaties te houden tijdens het inspreken gedurende een raadsvergadering.**
- **7.**De spreker voert het woord, nadat de voorzitter hem dit heeft verleend. De voorzitter kan de deelnemers aan de raadsvergadering toestaan aan sprekers een korte, verhelderende vraag te stellen. Er vindt geen discussie plaats tussen een spreker en deelnemers van de vergadering. **(Best: identiek)**
- **8.**De voorzitter of een lid van de raad kan een voorstel doen voor de behandeling van de inbreng van de spreker. **(Best: ontbreekt)**

HOOFDSTUK 2: Informatie aan burgers gemeente Best

De communicatie naar inwoners binnen Best (Online) is als volgt:

Informatie aan burgers Best (internet)

Spreekrecht voor burgers: laat uw stem horen!

Beste heer, mevrouw,

U geeft aan in te willen spreken tijdens een raadsavond of raadsvergadering of u overweegt dit. Uw betrokkenheid en inbreng stellen we erg op prijs. Hieronder vindt u enige informatie over het inspreekrecht.

Wilt u inspreken?

Meldt u zich aan **vóór 12.00 uur** op de dag van de raadsavond of raadsvergadering via e-mail: raadsgriffie@gembest.nl of bel: 14 0499. U vermeldt hierbij uw naam, adres, telefoonnummer en het onderwerp waarover u het woord wil voeren.

Waarover kunt u inspreken?

U kunt inspreken over onderwerpen die op de agenda van een raadsavond of raadsvergadering staan. Het woord kan niet gevoerd worden over:

1. de vaststelling van de agenda, de vaststelling van verslagen en ingekomen stukken;
2. een besluit van het gemeentebestuur waartegen bezwaar en beroep openstaat of heeft opengestaan;
3. benoemingen, keuzen, voordrachten of aanbevelingen van personen;
4. een gedraging waarover een klacht ex artikel 9:1 van de Algemene wet bestuursrecht kan of kon worden ingediend.

Wanneer kunt u inspreken?

Bij de raadsavond (beeldvormende sessie):

U kunt het woord voeren over de onderwerpen die op de agenda staan. U krijgt maximaal 5 minuten het woord. Een bijlage voor op het Raadsinformatiesysteem (achteraf) ter ondersteuning aan uw inspreekreactie is toegestaan.

Bij de raadsavond (oordeelsvormende sessie):

U kunt het woord voeren over de onderwerpen die op de agenda staan. U krijgt maximaal 5 minuten het woord. Het delen van presentaties is niet mogelijk. Een bijlage voor op het Raadsinformatiesysteem (achteraf) ter ondersteuning aan uw inspreekreactie is toegestaan. Sprak u al in tijdens de beeldvormende sessie? Dan kunt u tijdens de oordeelsvormende sessie alleen inspreken als u nieuwe informatie heeft.

Bij de raadsvergadering (besluitvorming):

U kunt het woord voeren over de onderwerpen die op de agenda staan. U krijgt maximaal 5 minuten het woord. Het delen van presentaties en bijlage(n) is niet mogelijk. Nadat u het woord heeft gevoerd, kunnen de raadsleden en/of burgerleden nog enkele korte verduidelijkende vragen aan u stellen. Ze gaan **niet** met u in discussie.

Bij de Gemeente Best heeft men extra hoofdstuk toegevoegd voor inspreekrecht tijdens raadsavonden (beeldvormende en oordeelsvormende sessies). Zo'n hoofdstuk ontbreekt in Oirschot.

HOOFDSTUK 3: Extra hoofdstuk Best inspreekrecht Raadsavonden

Hoofdstuk 4 – De raadsavond (beeldvormende en oordeelsvormende sessies)

Artikel 4.6 - Spreekrecht

- **1.** Voorafgaand aan een thema-avond vindt doorgaans het inwonerspodium plaats waarbij inwoners na aanmelding vooraf bij de griffie in gesprek gaan met raads- en burgerleden over onderwerpen die niet geagendeerd zijn of worden voor besluitvorming. Ook kunnen inzenders van ingekomen stukken door de raad worden uitgenodigd.
- **2.** Bij een beeldvormende raadsessie kunnen inwoners of belanghebbenden gezamenlijk gedurende maximaal dertig minuten het woord voeren over de geagendeerde onderwerpen. De spreker krijgt maximaal vijf minuten het woord. De voorzitter verdeelt de spreektijd evenredig over de sprekers als er meer dan zes sprekers zijn. De voorzitter kan tevens in bijzondere gevallen afwijken van de maximale lengte van de spreektijd. Insprekers kunnen daarnaast aan het einde van de beeldvormende sessie kort het woord krijgen om een laatste opmerking mee te geven n.a.v. de beeldvorming of een vraag te stellen.
- **3.** Bij een oordeelsvormende raadsessie kunnen inwoners of belanghebbenden gezamenlijk gedurende maximaal 30 minuten het woord voeren over geagendeerde onderwerpen. De spreker krijgt maximaal 5 minuten het woord. De voorzitter verdeelt de spreektijd evenredig over de sprekers als er meer dan zes sprekers zijn. De voorzitter kan tevens in bijzondere gevallen afwijken van de maximale lengte van de spreektijd. Het is niet toegestaan presentaties te houden tijdens het inspreken gedurende oordeelsvormende raadsessies.
- **4.** Tijdens de oordeelsvormende sessie kan niet worden ingesproken, indien de inspreker in de beeldvormende raadsessie al heeft ingesproken, en bij de oordeelsvormende raadsessie dezelfde inbreng wil herhalen.
- **5.** De voorzitter kan de deelnemers aan de sessies toestaan aan insprekers een korte, verhelderende vraag te stellen.
- **6.** De voorzitter geeft het woord op volgorde van aanmelding. De voorzitter kan van de volgorde afwijken, indien dit in het belang is van de orde van de sessie.
- **7.** Degene die van het spreekrecht gebruik wil maken, meldt dit voor 12.00 uur van de dag waarop de raadsavond plaatsvindt aan de griffie. Hij vermeldt daarbij zijn contactgegevens en het onderwerp, waarover hij het woord wil voeren. Insprekers worden in principe verzocht om bij de beeldvorming in te spreken.

HOOFDSTUK 4: Conclusies

Belangrijk is vooraf te beseffen dat de raadsclusus binnen Oirschot anders verloopt dan in Best.

In Best doorloopt elk onderwerp dat uiteindelijk in de besluitvormende Raadsvergadering komt de stappen van beeldvorming en oordeelsvorming.

Inspreken kan in Best in alle drie de vormen van raadsvergaderingen (beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvormend). Nuance daarbij is dat niet kan worden ingesproken als er in een voorgaande sessie al is ingesproken en geen nieuwe inzichten kunnen worden ingebracht.

Dat is in Oirschot anders. In Oirschot gaan onderwerpen veelal direct in de besluitvormende vergadering. Tijdens die vergadering is dan geen inspreekrecht van toepassing.

Daarnaast kent Oirschot een raadsbijeekomst voorafgaand aan een besluitvormende vergadering. Die raadsbijeekomst kan opiniërend of beeldvormend zijn. Ook daar is formeel geen inspreekrecht van toepassing voor onderwerpen die voor die raadsbijeekomst op de agenda staan.

Inspreekrecht is slechts van toepassing tijdens raadsbijeekomsten de week voorafgaand aan een besluitvormende raadsvergadering over agendapunten die voor die besluitvormende raadsvergadering staan geagendeerd. De raad stelt zich thans op het standpunt dat inspreken tijdens de besluitvormende raadsvergadering niet gewenst is. Daar is de voorafgaande raadsbijeekomsten voor. De vraag dringt zich op of die mogelijkheid toch heroverwogen moet worden als een inspreker nieuwe gezichtspunten wenst in te brengen.

In de praktijk wordt bij een geconstateerd 'knelpunt' door het presidium een besluit genomen om wel of niet inspreekrecht toe te staan.

Een andere belangrijke conclusie is dat het presidium in Best GEEN zeggenschap heeft over het wel of niet toelaten van sprekers. Men vindt in Best inspreekrecht een onvoorwaardelijk democratisch recht waar agendadruk of andere meer of minder valide argumenten geen afbreuk aan mogen doen.

In Oirschot daarentegen wordt het presidium wel een rol gegeven in het toekennen van inspreekrecht. Uiteraard kan het presidium een oordeel geven over een gewenst moment of de vorm waarin inspreekrecht het best tot zijn recht komt, maar niet over de vraag of er überhaupt ingesproken kan worden.

NB:

Het Oirschots Podium is prima instrument wat geen wijziging behoeft.

HOOFDSTUK 5: Aanbevelingen

Het gaat wellicht wat te ver om nu voor anderhalf jaar het Oirschotse Reglement van Orde aan te passen. Tenslotte zal deze periode om alle vlakken hard gewerkt worden om tot harmonisatie te komen.

Wat wel mogelijk is dat er een document wordt op- en vastgesteld waarin spreekrecht wordt aangepast op de volgende wijze:

1. Inspreekrecht wordt toegestaan in alle vormen van raadsvergaderingen (thans in Oirschot Raadsbijeenkomsten en besluitvormende Raadsvergaderingen) over geagendeerde onderwerpen van die betreffende vergadering. Ten aanzien van de besluitvormende Raadsvergaderingen moet er sprake zijn van nieuwe inzichten die tijdens de voorafgaande Raadsbijeenkomst niet aan de orde waren.
2. De uitbreiding van het inspraakrecht wordt door de Gemeente op haar gebruikelijke kanalen gecommuniceerd.
3. Het presidium heeft geen rol in het toekennen van spreekrecht. Uitgesproken wordt dat spreekrecht een onvoorwaardelijk democratisch recht is. Wel kan het presidium een gewenst moment formuleren en de vorm waarin.
4. Deze verruimde regels ten aanzien van inspraakrecht zijn vòòr 1 juli 2026 van kracht.